

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Tatenice
Číslo projektu	CZ. 1.07
Název šablony klíčové aktivity	Inovace a zkvalitnění výuky v oblasti ICT
Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací období	3.
Předmět	Český jazyk
Téma hodiny	10. – 12. století v české literatuře
Označení	VY_32_INOVACE_11_10. – 12. století v české literatuře
Vyučující	Mgr. Michal Oblouk

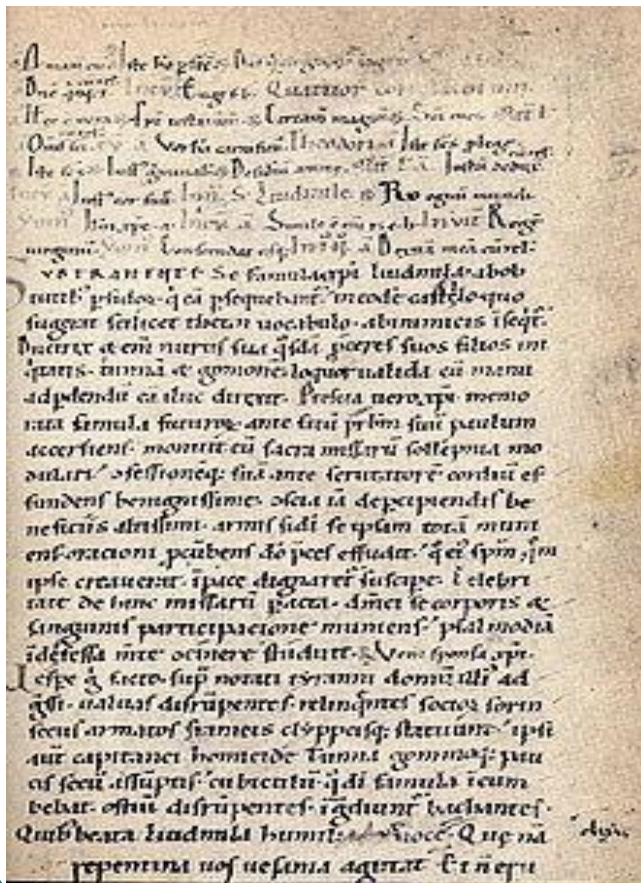
OBDOBÍ ZÁPASU DVOU KULTUR

**10. – 12. STOLETÍ V ČESKÉ
LITERATUŘE**

OBDOBÍ ZÁPASU DVOU KULTUR

- 10. – 11. století - souběžné texty staroslověnské a latinské
- vliv latiny vzrostl založením pražského biskupství v r. **973**
- 12. – poč. 13. století – krátké období vítězství latiny a pronikání češtiny = **GLOSÝ** (vpisy českých slov a vět do latinských textů – vysvětlivky, komentáře, poznámky, překlady)

LEGENDY

První staroslověnská legenda o sv. Václavu (Život sv. Václava) – z pol. 10. století, prostý styl

Druhá staroslověnská legenda o sv. Václavu – z poč. 11. století, náročný styl

Kristiánova legenda (Život a umučení sv. Václava a jeho babičky sv. Ludmily) – z konce 10. století, psaná latinsky, zachycuje i počátky českého státu a křesťanství, psaná prózou

HOSPODINE, POMILUJ NY

- 1. česká duchovní píseň
- pochází z konce 10. století
- autorství připisováno sv. Vojtěchovi
- plnila funkci národní hymny
- prosba o mír a úrodu

***Hospodine, pomiluj ny!
Jezukriste, pomiluj ny!
Ty, spase všeho mira,
spasiž ny i uslyšiž,
Hospodine, hlasy naše!
Daj nám všem, Hospodine,
žizn a mír v zemi!
Krleš! Krleš! Krleš!***

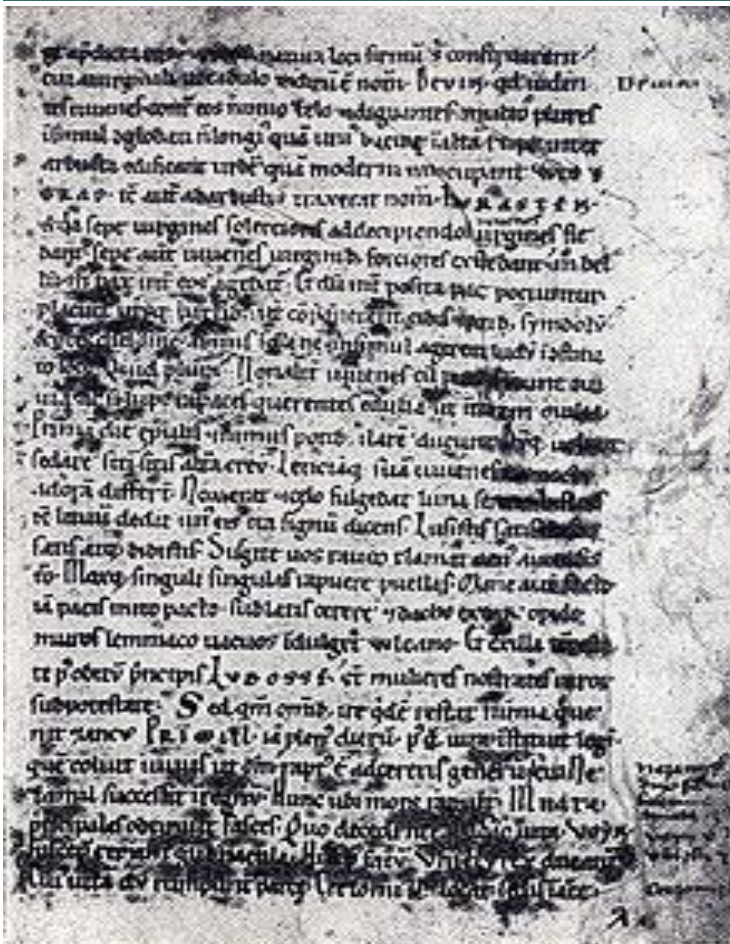
KOSMAS

(1045 – 1125)

- o jeho původu se mnoho neví, prakticky veškeré informace, které o něm jsou známy, pochází z jeho kroniky
- musel pocházet z rodiny (šlechtické nebo kněžské) dostatečně zámožné, aby mu zaplatila studia v zahraničí
- po absolvování pražské katedrální školy studoval ve škole v Lutychu, studia ukončil jako muž středního věku
- r. 1099 byl vysvěcen na kněze
- v letech 1120 – 1125 byl děkanem svatovítské kapituly
- diplomatické cesty do sousedních zemí
- měl manželku Božetěchu a syna Jindřicha

KRONIKY

Kronika česká/Chronica Boemorum

- nejstarší česká kronika, první dějiny národa (od nejstarších dob)
- psaná latinsky
- pochází z 12. století
- 3 části: příběhy z dob pohanských, vyprávění pamětníků a zážitky Kosmovy
- pokračovatelé Kosmovi

Zbraslavská kronika

- psaná latinsky
- historie do r. 1338
- autoři: opat kláštera ve Zbraslavi Ota, pak **Petr Žitavský** (asi 1260 – 1339)

SVATÝ VÁCLAVE, VÉVODO ČESKÉ ZEMĚ

**Svatý Václave
vévodo České země
kníže náš**

**pros za ny Boha
svatého Ducha**

Kyrieleison

**Nebeské tot' dvorstvo krásné
blaze tomu ktož tam pojde**

život věčny

oheň jasný

svatého Ducha

Kyrieleison

**Pomoci tvé žádáme
smyluj se nad námi**

utěš smutné

odžeň vše zlé

svatý Václave

Kyrieleison

- 2. česká duchovní píseň
- pochází z konce 12. století
- slavnostní a válečná píseň, později vlastenecký prosebný zpěv
- světec vyobrazen jako patron země
- vyspělejší forma (3 sloky)

NEJSTARŠÍ ČESKÁ VĚTA

- pochází z počátku 13. století
- nachází se v zakládací listině litoměřické kapituly

Pauel dal gest plofcoucih zemu

***Wlah dalgest dolaf zemu ifuiatemu Jcepanu
Jeduema dufnicoma bogucea afedlatu***

(v přepise: *Pavel dal jest Ploškovcích zem'u.
Vlach dal jest Dolás zem'u i sv'atému Ščepánu
se dvěma dušníkoma Bogučeja a Sedlatu.*)

ZDROJE

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Kristi%C3%A1nova_legenda
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Hospodine_pomiluj_ny
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kosmas>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Svat%C3%BD_V%C3%A1clave,_v%C3%A9vodo_%C4%8Desk%C3%A9_zem%C4%9B
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Historick%C3%BD_v%C3%BDvoj_%C4%8De%C5%A1tiny